

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-22/2024/2

Datum: 4. 6. 2024

Ministrstvo za notranje zadeve

gp.mnz@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (EVA 2024-1711-0004) – MNENJE

ZVEZA: Vaš dopis št. 007-59/2024/3 (146-02) prejet dne 9. 5. 2024 s priloženimi gradivi

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) ter 76. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPOKD) vam posredujemo pripombe Informacijskega pooblaščenca (IP) k predlaganim spremembam Zakona o nalogah in pooblastilih policije (predlog ZNPPol-C).

IP na tem mestu ponovno opozarja, da bi morala Slovenija med drugim v okviru sprememb ZNPPol (konkretno ustreznih sprememb 112.a, 112.b, 112.c, 128. in 129. člena ZNPPol) ustrezno nasloviti vse zahteve Sodišča Evropske unije (SEU) v okviru sodbe v zadevi C-817/19 glede tolmačenja Direktive EU 2016/681, s katero je SEU med drugim odločilo, da:

- je treba prvi odstavek 12. člena Direktive EU 2016/681 (PNR direktiva) razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa petletno obdobje hrambe podatkov PNR, ki se uporablja brez razlikovanja za vse letalske potnike, vključno s tistimi, za katere niti predhodno ocenjevanje niti morebitna preverjanja, opravljena v šestmesečnem obdobju niti nobena druga okoliščina niso pokazali na obstoj objektivnih elementov, ki bi lahko dokazovali tveganje v zvezi s terorističnimi ali hudimi kaznivimi dejanji, ki so objektivno, vsaj posredno povezana z letalskim prevozom potnikov (predlagane spremembe to zahtevo naslavlja zgolj deloma);
- je treba pravo EU in zlasti 2. člen PNR direktive razlagati tako, da nasprotuje: nacionalni zakonodaji, ki ob neobstoju resnične in sedanje ali predvidljive teroristične grožnje, s katero bi se spopadala zadevna država članica, določa sistem prenosa, ki ga izvajajo letalski prevozniki in potovalne agencije, in obdelave, ki jo opravljajo pristojni organi, glede podatkov PNR o vseh letih znotraj EU in prevozih, opravljenih z drugimi prevoznimi sredstvi znotraj EU, ki prihajajo iz te države članice, ki so vanjo namenjeni ali ki so v tranzitu prek te države članice, za namene boja proti terorističnim in hudim kaznivim dejanjem (predlagane spremembe ne naslavljaajo teh vsebin v celoti).

Zbiranje in hramba osebnih podatkov v nasprotju s temi tolmačenji ni skladna s pravom EU in zahtevami Listine EU o temeljnih pravicah. V nadaljevanju podajamo konkretne pripombe IP k posameznim členom predlaganih sprememb.

- **K 42. členi predloga ZNPPol – C (42. člen ZNPPol – identifikacijski postopek)**

Predlog novega prvega odstavka 42. člena ZNPPol se glasi:

»(1) Identifikacijski postopek obsega preverjanje podatkov v evidencah policije, uradnih evidencah in drugih zbirkah podatkov, za pridobitev katerih je policist pooblaščen z zakonom, pravnimi akti Evropske unije, katerih določbe so enakovredne zakonom in neposredno uporabljive, ali z mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, zajem ali odvzem in primerjavo prstnih odtisov ter odtisov dlani, zabeleženje in primerjavo opisa osebe, fotografiranje osebe in primerjavo fotografije s fotografijami drugih oseb, odvzem brisa ustne sluznice, kadar tega ni mogoče odvzeti, pa drug biološki material in primerjavo profilov DNK ter druga povezana operativna in pomožna kriminalističnotehnična opravila. Fotografijo in osebni opis osebe smejo policisti tudi objaviti.«.

Kot je IP že opozoril, določbe 40., 41., 42. in 112. člena ZNPPol skupaj omogočajo, da lahko policist, ki izvaja identifikacijski postopek nad posameznikom, praktično brez omejitev izvaja katerekoli biometrijske ukrepe, medtem ko je izvajanje takih ukrepov nad posameznikom, zoper katerega se vodi kazenski postopek dovoljeno samo pod strogo določenimi pogoji. Določbe je namreč treba brati skupaj, saj ureditev izvedbe postopka ugotavljanja identitete in identifikacijskega postopka ter splošna določba 112. člena zaradi nejasne dikcije skupaj omogočajo nesorazmerne posege v zasebnost, tako rekoč vseh posameznikov, vključno z izvajanjem biometrijskih ukrepov in odvzgom genskega materiala ter pridobivanjem genomskih podatkov v identifikacijskih postopkih.

IP izpostavlja, da bi bilo s ciljem jasne in določne opredelitve ter sorazmernosti obsega posegov v zasebnost in varstvo osebnih podatkov v identifikacijskem postopku nujno besedilo 42. člena ZNPPol dodatno dopolniti na način, da ne bo nobenega dvoma, pod katerimi pogoji in v katerih primerih lahko in mora policist glede na okoliščine konkretnega primera izmed izredno širokega nabora vseh možnih obdelav osebnih podatkov, ki ga določa 42. člen, izvesti posamezne obdelave. Določba mora pri tem upoštevati, da se vsakič izvaja zgolj minimalen obseg in vrst obdelav, ki je nujno potreben glede na namen in potrebe konkretnega postopka in zasledovane cilje ter glede na hierarhijo pravic, ki se varujejo. Ugotavljanje identitete pod pogoji iz 40. in 41. člena se namreč v praksi nanaša na izredno različne konkretne situacije in okoliščine.

V nasprotnem primeru to namreč pomeni, da lahko Policija ne glede na razlog in potrebe, ki so pripeljale do identifikacijskega postopka, ustvarja o vsakem posamezniku po lastni presoji in brez ustreznih zakonskih napotkov za presojo v takem postopku zbirke izredno širokega nabora vseh vrst podatkov in obdelav, med drugim tudi genomskega materiala, kar ni skladno z Ustavo RS in ZVOPOKD. Upoštevajoč možnosti uporabe sistemov umetne inteligence, ki jih ZNPPol ne naslavlja in ne ureja, pomenijo take obdelave lahko izredno hude posege in tveganja za temeljne pravice posameznika in ne zgolj za varstvo osebnih podatkov.

- **K 7. členu predloga ZNPPol-C (45. člen ZNPPol – razpis prikrite kontrole)**

IP ugotavlja, da opredelitev pogojev za vnos podatkov v evidenco prikritih kontrol iz ZNPPol in Schengenski informacijski sistem ni skladna z Uredbo 2018/1682/EU. V skladu s slednjo se namreč glede na tretji odstavek 36. člena lahko razpisi ukrepov za osebe zaradi prikrite, poizvedovalne ali namenske kontrole vnesejo za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona kaznivih dejanj, izvrševanja kazenske sodbe in preprečevanja ogrožanja javne varnosti v eni ali več izmed

naslednjih okoliščin: (a) kadar obstajajo jasni indici (in ne zadostni dejanski razlogi), da oseba namerava izvršiti ali izvršuje katero koli kaznivo dejanje iz prvega in drugega odstavka 2. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ; (b) kadar so podatki iz prvega odstavka 37. člena potrebni za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa odvzema prostosti za osebo, obsojeno za katero koli kaznivo dejanje iz prvega in drugega odstavka 2. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ; (c) kadar je na podlagi celovite ocene osebe, zlasti na podlagi njenih preteklih storjenih kaznivih dejanj, mogoče domnevati, da bi lahko ta oseba storila kazniva dejanja iz prvega in drugega odstavka 2. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ tudi v bodoče. Poleg tega se lahko na zahtevo organov, pristojnih za nacionalno varnost, v skladu z nacionalnim pravom vnesejo razpisi ukrepov za osebe zaradi prikrite, poizvedovalne ali namenske kontrole, kadar obstajajo konkretni indici, da so informacije iz člena 37(1) potrebni za preprečitev resne grožnje, ki jo predstavlja zadevna oseba, ali drugih resnih groženj za notranjo ali zunanjo nacionalno varnost.

IP predlaga, da se besedilo prvega in tretjega odstavka 45. člena ZNPPol upoštevajoč navedeno pomensko uskladi z določbami Uredbe 2018/1862/EU, pojem zadostni dejanski razlogi se namreč pomensko bistveno razlikuje od pojma indici, posledično pa se pogoji za vnos podatkov na podlagi ZNPPol bistveno širijo.

IP ponovno ugotavlja, da so predlagani 5., 6. in 7. odstavek 45. člena ZNPPol kljub dopolnitvam preskopi glede na določbe Uredbe 2018/1862/EU, saj bi morala biti jasno določena (vsaj) obveznost izbrisa, poleg obveznosti prenehanja izvajanja ukrepa in dobrodošle opredelitve dopustnosti hrambe, ki pa vsebinsko nujno ne vključujeta tudi izbrisa razpisa (še zlasti upoštevajoč določbe 128. in 129. člena in ZVDAGA) vključno z osebnimi podatki. Uredba 2018/1862/EU namreč vsebuje poseben člen o izbrisu (55. člen), zato bi bilo treba ob spremembi ZNPPol to v celoti upoštevati.

IP zato predlaga, da se besedilo 7. člena predloga ZNPPol-C (tako kot določbe 129. člena ZNPPol) dodatno dopolni in uskladi z Uredbo 2018/1862/EU ter določi jasno obveznost izbrisa razpisa in z razpisom povezanih osebnih podatkov po poteku zakonsko ter v Uredbi 2018/1862/EU določenih rokov.

- **112. člen ZNPPol (nejasna ureditev zbiranja biometričnih podatkov, odvzema genskega materiala in zbiranja genomskih podatkov)**

IP ponavlja svoje stališče, izraženo že v več mnenjih k predlogom sprememb ZNPPol, da **ne vidi potrebe, da je v 1. odstavku 112. člena ZNPPol splošna in neomejena podlaga za zbiranje biometrijskih podatkov**. Prav tako razvoj tehnologij kaže potrebo po jasnejši in sorazmerni ureditvi zbiranja in obdelave biometrijskih podatkov in genskega materiala, ki omogoča pridobivanje genomskih podatkov. **Pri tem je treba upoštevati tudi nedavno potrjene določbe Akta o umetni inteligenci, saj bi šlo v primeru opisanih obdelav osebnih podatkov in njihove avtomatizirane obdelave z uporabo sistemov umetne inteligence nedvomno lahko za visoko tvegane, če ne celo prepovedane oblike uporabe teh sistemov.** To pomeni najmanj, da mora biti v prvi vrsti zbiranje osebnih podatkov in genskega materiala ustrezno zakonsko urejeno, vključno z zakonsko opredelitvijo ukrepov, s katerimi je zagotovljeno ustrezno varstvo človekovih pravic ali temeljnih svoboščin posameznika.

V skladu s 7. členom ZVOPOKD je obdelava posebnih vrst osebnih podatkov prepovedana, razen, če:

- je obdelava skladna z določbami 6. člena ZVOPOKD in
- so v zakonu določeni pogoji in ukrepi, s katerimi je zagotovljeno ustrezno varstvo človekovih pravic ali temeljnih svoboščin posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, in

- je nujno potrebna za opravljanje nalog pristojnih organov, določenih z zakonom, ali jih je posameznik očitno naredil javno dostopne ali objavil, razen če gre za komunikacijo znotraj dejansko ožjega kroga oseb.

IP zato ponovno opozarja na neustreznost nejasnega besedila 1. odstavka 112. člena ZNPPol v povezavi z določbami 40., 41. in 42. člena ZNPPol ter vztraja, da se raba biometrije in odvzema genskega materiala ter posledično zbiranja genomskih podatkov opredeli ožje, bolj določno in vezano na konkretne okoliščine ter da se ustrezno opredeli ter omeji le na primere, ko je takšna obdelava nujno potrebna za opravljanje nalog pristojnih organov in ki so opredeljeni v posameznih členih ZNPPol, ki urejajo specifična policijska pooblastila oz. v drugih takšnih zakonih (npr. kriminalistično-tehnična obdelava ob odvzemu prostosti po ZKP). Prav tako morajo biti v zakonu ustrezno določeni pogoji in ukrepi, s katerimi je zagotovljeno ustrezno varstvo človekovih pravic ali temeljnih svoboščin posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Zakon bi moral jasno določati, da je avtomatizirana obdelava in zbiranje biometričnih podatkov in odvzem genskega materiala ter posledično genomskih podatkov dopustna zgolj v ozko določenih primerih sicer pa le v okviru preiskovanja in odkrivanja kaznivih dejanj in če je to nujno potrebno v izjemnih primerih za opravljanje nalog pristojnih organov. Določbe 40., 41., 42. in 112. člena ZNPPol so v tem delu po mnenju IP preširoke in niso skladne z Ustavo RS in ZVOPOKD.

- **K 12. členu predloga ZNPPol-C (112.a člen ZNPPol – zbiranje in obdelava podatkov iz evidence potnikov, prijavljenih na let (API))**

Nov 112.a člen ZNPPol naj bi določal:

»112.a člen

(zbiranje in obdelava podatkov iz evidence potnikov, prijavljenih na let (API))

(1) Policija zbira in obdeluje podatke iz 30. točke prvega odstavka 125. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: podatki potnikov, prijavljenih na let) za namen učinkovitega boja proti nezakonitemu priseljevanju in izboljšanju mejne kontrole ter za izsleditev iskanih oseb in predmetov oziroma oseb in predmetov za katere so razpisani drugi zakoniti ukrepi.

(2) Za učinkovit boj proti nezakonitemu priseljevanju in izboljšanje mejne kontrole policija zbira podatke potnikov, prijavljenih na let, za vse redne in posebne lete od letalskih prevoznikov, ki potnike pripeljejo iz tretjih držav na ozemlje Republike Slovenije.

(3) Za izsleditev iskanih oseb in predmetov oziroma oseb in predmetov, za katere so razpisani drugi zakoniti ukrepi, policija zbira podatke potnikov, prijavljenih na let, za vse redne in posebne lete od letalskih prevoznikov, ki svojo prevozno dejavnost opravljajo iz tretjih držav na ozemlje Republike Slovenije in v obratni smeri oziroma z vmesnim postankom na ozemlju Republike Slovenije.

(4) Kadar je izdelana ocena tveganja iz drugega odstavka 112.b člena tega zakona, se za namene iz prejšnjega odstavka tega člena podatki potnikov, prijavljenih na let, zbirajo tudi za z oceno tveganja določene redne in posebne lete od letalskih prevoznikov, ki svojo prevozno dejavnost opravljajo iz držav članic EU na ozemlje Republike Slovenije in v obratni smeri oziroma z vmesnim postankom na ozemlju Republike Slovenije.

(5) Enota policije, pristojna za zbiranje podatkov o potnikih, njihovo hrambo, obdelavo ter posredovanje teh podatkov ali rezultatov njihove obdelave (v nadaljnjem besedilu: nacionalna enota za informacije o potnikih), podatke o potnikih, prijavljenih na let, v skladu z namenoma iz prvega odstavka tega člena, obdeluje:

- s preverjanjem in ocenjevanjem potnikov pred njihovim prihodom na ozemlje Republike Slovenije oziroma pred njihovim odhodom s tega ozemlja, da se identificira tiste potnike, ki bi jih morala policija in drugi pristojni organi podrobneje varnostno obravnavati,

- s posredovanjem teh podatkov, da policija ali drugi pristojni organi izvedejo potrebne aktivnosti v posamičnih primerih.

(6) Preverjanje in ocenjevanje potnikov, prijavljenih na let, iz prve alineje prejšnjega odstavka poteka tako, da se ti podatki po prejemu avtomatizirano preverijo v:

- evidencah iz drugega odstavka 123. člena tega zakona, in sicer v evidenci iskanih oseb, v evidenci pogrešanih oseb, v evidenci iskanih in najdenih predmetov, v evidenci prikritih kontrol ter v evidenci odrejenih ukrepov sodišč,
- evidencah iz prvega odstavka 110. člena zakona, ki ureja pogoje in načine vstopa, zapustitve in bivanja tujcev v Republiki Sloveniji, in sicer v evidenci izrečenih stranskih sankcijah izгона tujca iz države, v evidenci o tujcih, ki jim je določena prepoved vstopa v državo, v evidenci o tujcih, ki jim je bil zavrjen vstop v državo ter v evidenci izdanih odločb o vrnitvi,
- v evidenci iskanih in pogrešanih oseb ter drugih ukrepov mednarodne organizacije Interpol,
- v evidenci ukradenih in izgubljenih potovalnih dokumentov mednarodne organizacije Interpol in
- v schengenskem informacijskem sistemu.

(7) Vsa ujemanja pri avtomatizirani obdelavi podatkov iz prejšnjega odstavka se posamično pregledajo še z neavtomatiziranimi sredstvi, da se preverita njihova aktualnost in pravilnost.

(8) Nacionalna enota za informacije o potnikih lahko glede na utemeljene razloge v posamičnem primeru posreduje podatke potnikov, prijavljenih na let, oziroma rezultate njihove obdelave tudi drugim enotam policije in drugim organom v Republiki Sloveniji ali v drugih državah, če je takšno posredovanje podatkov potrebno za njihovo odločanje oziroma odzivanje in če je takšna obdelava podatkov v skladu z namenom iz prvega odstavka tega člena.

(9) Posredovanje podatkov v skladu s prejšnjim odstavkom lahko nacionalna enota za informacije o potnikih izvede na lastno pobudo takoj po njihovem avtomatiziranem in posamičnem preverjanju z neavtomatiziranimi sredstvi.«.

Dopolnjeni 112.a člen se nanaša na zbiranje in obdelavo osebnih podatkov na podlagi Direktive 2004/82/ES (Direktiva o API), na podlagi katere se zbirajo osebni podatki v evidenci potnikov, prijavljenih na let (API), pri čemer je namen, kot ga opredeljuje obstoječi in tudi dopolnjeni 112.a člen širši od namena iz Direktive o API, in sicer: »za namen učinkovitega boja proti nezakonitemu priseljevanju in izboljšanju mejne kontrole ter za izsleditev iskanih oseb in predmetov oziroma oseb in predmetov, za katere so razpisani drugi zakoniti ukrepi«. Direktiva o API namreč določa kot namen obdelave zgolj namene »mejne kontrole in boja proti nezakonitemu priseljevanju«. O potnikih pa se zbirajo: podatki o letu, načrtovani in dejanski datum, ura ter kraj vzleta in pristanka letala, število vseh potnikov na letalu, vrsta, številka, država izdaje in datum izteka veljavnosti potovalnega dokumenta, začetni kraj vkrcanja potnika, mejni prehod vstopa potnika na ozemlje držav članic Evropske Unije ter identifikacijska številka potnika iz informacijskega sistema letalskega prevoznika. Gre za več podatkov, kot jih določa Direktiva o API.

IP v zvezi s tem izpostavlja, da bi bilo treba predlagano besedilo ZNPPol v tem delu ustrezno dopolniti, in sicer na način, da:

- **bi ZNPPol ali drug zakon jasneje določil, kateri zakoniti ukrepi naj bi bili mišljeni v okviru namena obdelave iz dopoljenega prvega odstavka 112.a člena ter da gre lahko zgolj za ukrepe mejne kontrole in boja proti nezakonitemu priseljevanju, ne pa tudi morebitne druge ukrepe;**
- **bi se besedilo tretjega odstavka dopolnilo na način, da bo nedvoumno jasno, da obveznost velja le za vse redne in posebne lete od letalskih prevoznikov, ki potnike dejansko pripeljejo iz tretjih držav na ozemlje Republike Slovenije (ki je bodisi ciljna ali vmesna destinacija) ali v obratni smeri in ne za vse lete (torej ne glede na izvorno ali**

ciljno lokacijo) letalskih prevoznikov, ki sicer opravljajo prevozno dejavnost iz tretjih držav;

- **uskladi zbiranje in obdelavo podatkov o notranjih letih kot je opredeljeno v mnenju k 112.b členu.**

- **K 13. členu predloga ZNPPol-C (112.b člen ZNPPol – zbiranje in obdelava podatkov iz evidence potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR))**

Nov 112.b člen naj bi določal:

»112.b člen

(zbiranje in obdelava podatkov iz evidence potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR))

(1) Policija zbira podatke iz 31. točke prvega odstavka 125. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: podatki potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic) za vse redne in posebne lete od letalskih prevoznikov, ki svojo prevozno dejavnost opravljajo iz tretjih držav ali iz držav članic EU na ozemlje Republike Slovenije in v obratni smeri oziroma z vmesnim postankom na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Na podlagi ocene tveganja za namene obdelave podatkov letov znotraj EU iz osmega odstavka tega člena, policija zbira podatke iz prejšnjega odstavka tudi za z oceno tveganja določene redne in posebne lete od letalskih prevoznikov, ki svojo prevozno dejavnost opravljajo iz držav članic EU na ozemlje Republike Slovenije in v obratni smeri oziroma z vmesnim postankom na ozemlju Republike Slovenije.

(3) Policija podatke iz prejšnjih odstavkov zbira in obdeluje zaradi preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona terorističnih in drugih hudih kaznivih dejanj iz 112.č člena tega zakona.

(4) Osební podatki potnikov iz 31. točke prvega odstavka 125. člena tega zakona se med seboj primerjajo za potrditev prave identitete potnikov, na katere se ti podatki nanašajo.

(5) Nacionalna enota za informacije o potnikih v skladu z namenom iz drugega odstavka tega člena podatke potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic obdeluje:

- *s preverjanjem in ocenjevanjem potnikov pred njihovim prihodom na ozemlje Republike Slovenije ali pred njihovim odhodom s tega ozemlja, da se identificira tiste potnike, ki bi jih morali policija in drugi pristojni organi podrobneje varnostno obravnavati z vidika dejstva, da bi lahko sodelovali pri terorističnem ali drugem hudem kaznivem dejanju,*
- *z analitično obdelavo teh podatkov, da se oblikujejo nova nediskriminatorna ocenjevalna merila ali da se posodablja veljavna ocenjevalna merila z namenom identifikacije tistih potnikov, ki bi lahko sodelovali pri terorističnem ali drugem hudem kaznivem dejanju,*
- *s posredovanjem teh podatkov, da policija ali drugi pristojni organi izvedejo potrebne aktivnosti v posamičnih primerih.*

(6) Preverjanje in ocenjevanje potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic iz prve alineje prejšnjega odstavka poteka tako, da se ti podatki po prejemu avtomatizirano preverijo z vnaprej določenimi ocenjevalnimi merili, v:

- *evidencah policije iz drugega odstavka 123. člena tega zakona, in sicer v evidenci kaznivih dejanj, v evidenci operativnih informacij, v evidenci oseb, zoper katere so bili izvedeni prikriti preiskovalni ukrepi iz zakona, ki ureja kazenski postopek, v evidenci prikritih kontrol, v evidenci odrejenih ukrepov sodišč,*
- *v evidenci iskanih in pogrešanih oseb ter drugih ukrepov mednarodne organizacije Interpol,*
- *v evidenci ukradenih in izgubljenih potovalnih dokumentov mednarodne organizacije Interpol,*
- *v schengenskem informacijskem sistemu in*
- *v informacijskem sistemu agencije Europol.*

(7) Vsa ujemanja pri avtomatizirani obdelavi podatkov iz prejšnjega odstavka se posamično pregledajo še z neavtomatiziranimi sredstvi, da se preverita njihova aktualnost in pravilnost.

(8) Ocene tveganja iz drugega odstavka tega člena in ocenjevalna merila iz druge alineje petega odstavka tega člena se pripravljajo na podlagi analitične obdelave podatkov oziroma informacij, pridobljenih v skladu z zakonom in predstavljajo stopnjo nevarnosti terorističnih in drugih hudih kaznivih dejanj ali specifične potovalne vzorce storilcev teh kaznivih dejanj oziroma njihovih žrtev in zato omogočajo usmerjeno delo policije in drugih pristojnih organov na takšne osebe. Ocene tveganja in ocenjevalna merila oblikuje in sproti posodablja nacionalna enota za informacije o potnikih v sodelovanju z drugimi enotami policije, drugimi organi s seznama iz osmega odstavka 112.c člena tega zakona, enotami za informacije o potnikih v drugih državah EU ter agencijo Europol.«.

IP poudarja, da je ocena tveganja kot ukrep oz. način zoženja in določitve ter prepoznavne obstoja pogojev za določene poglobljene oz. obsežnejše obdelave osebnih podatkov opredeljena povsem splošno, odprto in brez kakršnihkoli zahtev ali zamejitev. Prav tako v zvezi s tem niso določeni nobeni ukrepi za varovanje temeljnih pravic posameznikov v zvezi s tovrstnimi obdelavami, ki pomenijo resne posege v pravice posameznikov.

IP v zvezi s tem izpostavlja, da bi bilo treba predlagano besedilo ZNPPol v tem delu ustrezno dopolniti, in sicer na način, da:

- **bi se besedilo prvega in drugega odstavka dopolnilo na način, da bo nedvoumno jasno, da obveznost velja le za vse redne in posebne lete od letalskih prevoznikov, ki potnike dejansko pripeljejo iz tretjih držav na ozemlje Republike Slovenije (ki je bodisi ciljna ali vmesna destinacija) ali v obratni smeri in ne za vse lete (torej ne glede na izvirno ali ciljno lokacijo) letalskih prevoznikov, ki sicer opravljajo prevozno dejavnost iz tretjih držav;**
- **se ureditev in obseg izvedbe ocene tveganj, kot pogoj za razširjene obdelave in posredovanje informacij o notranjih letih, konkretnije opredeli, in da se vključijo v zvezi s tem dodatni ukrepi za zagotavljanje temeljnih pravic posameznikov s ciljem, da bo zagotovljeno, da se obdelave osebnih podatkov iz notranjih letov in nekatere druge dodatne obdelave izvajajo na način, da bo uporaba sistema, vzpostavljenega s PNR direktivo, resnično omejena na prenos in obdelavo podatkov PNR o letih in/ali prevozih, ki se med drugim nanašajo na nekatere povezave, določene potovalne načrte ali celo na nekatera letališča, železniške postaje ali pristanišča, za katera obstajajo indici (in ne utemeljeni dejanski razlogi), ki lahko upravičijo to uporabo. Obstoječe besedilo namreč temu ne zadosti;**
- **se na bolj učinkovit način prenese v predlog ZNPPol tudi zahteva zgoraj omenjene sodbe sodišča SEU v tej zadevi, da mora zadevna država članica izbrati lete znotraj EU in/ali prevoze, opravljene z drugimi prevoznimi sredstvi znotraj EU, za katere obstajajo v prejšnji alineji navedeni indici, in navedeno uporabo redno pregledovati glede na razvoj okoliščin, ki so utemeljevale njihovo izbiro, da se zagotovi, da je uporaba tega sistema za te lete in/ali prevoze vedno omejena na tisto, kar je nujno potrebno.**

Predlagamo, da v zvezi z opisanim na podlagi izdelave ustrezne ocene učinkov v zvezi z varstvom podatkov predlog ZNPPol ustrezno konkretizirate in dopolnite, zgolj splošni določbi o pripravi ocene tveganja na podlagi analitične obdelave podatkov in njenem sprotne posodabljanju, namreč po mnenju IP tem zahtevam ne zadostijo.

- **K 14. členu predloga ZNPPol-C (112.c člen ZNPPol – posredovanje podatkov o potnikih iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR))**

112.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»112.c člen

(posredovanje podatkov o potnikih iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR))

(1) Nacionalna enota za informacije o potnikih glede na utemeljene razloge v posamičnem primeru posreduje podatke potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic oziroma rezultate njihove obdelave drugim enotam policije in drugim organom v Republiki Sloveniji, navedenim na seznamu iz desetega odstavka tega člena, če nacionalna enota za informacije o potnikih oceni, da je takšno posredovanje podatkov potrebno za njihovo odločanje oziroma odzivanje zaradi preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona terorističnih ali hudih kaznivih dejanj.

(2) Podatke potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic oziroma rezultate njihove obdelave nacionalna enota za informacije o potnikih pod pogoji, določenimi v prejšnjem odstavku, posreduje tudi enotam za informacije o potnikih drugih držav članic EU.

(3) Posredovanje podatkov oziroma rezultatov njihove obdelave upravičencem iz prvega, drugega in desetega odstavka tega člena lahko nacionalna enota za informacije o potnikih izvede na lastno pobudo takoj po njihovem avtomatiziranem in posamičnem preverjanju z neavtomatiziranimi sredstvi.

(4) Če obstaja zadostni dejanski razlog, da bi lahko bila izsledena iskana oseba ali da je bilo storjeno, da se pripravlja, izvršuje oziroma da se organizira teroristično ali drugo hudo kaznivo dejanje iz 112.č člena tega zakona, ali če na podlagi celostne ocene za posameznega potnika v letalskem prometu, ugotovljene na podlagi informacij, pridobljenih v skladu z zakonom, zlasti na podlagi operativnih informacij policije, kazenskih ovadb, kazenskih postopkov, ki še niso pravnomočno končani, in pravnomočnih kazenskih obsodb, ki še niso izbrisane, obstaja zadosten dejanski razlog, da bo tudi v prihodnje storil navedena kazniva dejanja, lahko za odkritje iskane osebe ali za odkritje in pregon takšnega kaznivega dejanja ali storilca preiskovalni sodnik na pisni predlog državnega tožilca odredi nacionalni enoti za informacije o potnikih posredovanje preteklih ali prihodnjih podatkov potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic oziroma rezultatov njihove obdelave upravičencem iz prvega, drugega, petega, desetega odstavka tega člena in agenciji Europol.

(5) Nacionalna enota za informacije o potnikih lahko ob pogojih iz prejšnjega odstavka posreduje podatke potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic oziroma rezultate njihove obdelave organom tretjih držav, pristojnim za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in drugih kaznivih dejanj, le če:

- tretja država soglašaja, da bo drugi tretji državi posredovala prejete podatke le, kadar bo to nujno potrebno za namen preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona terorističnih in drugih hudih kaznivih dejanj, in le s predhodno pridobljenim soglasjem policije, razen v izjemnih okoliščinah brez predhodnega soglasja policije, če so takšni prenosi bistvenega pomena za odziv na konkretno in dejansko grožnjo, povezano s terorističnim ali drugim hudim kaznivim dejanjem, in predhodnega soglasja policije ni bilo mogoče pravočasno pridobiti,
- je to v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, v delu, ki se nanaša na prenos osebnih podatkov.

(6) Predlog in odredba morata biti pisna in morata vsebovati podatke, ki omogočajo določljivost osebe, utemeljitev razlogov in namena uporabe podatkov oziroma rezultatov njihove obdelave, obseg podatkov oziroma rezultatov njihove obdelave, ki so potrebni, relevantno časovno obdobje, za katerega se podatki zahtevajo, ostale pomembne okoliščine v povezavi z njihovo neposredno uporabo ter predlog oziroma odredbo za razkritje in dostop do izvornih podatkov, če so bili podatki v skladu z 129.a členom tega zakona že psevdonimizirani. Razkritje in dostop do popolnih izvornih podatkov potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic sme trajati le 24 ur od njihovega razkritja, potem pa se vsi razkriti podatki ponovno psevdonimizirajo.

(7) V nujnih primerih, če je pri obravnavi posameznega terorističnega ali drugega hudega kaznivega dejanja treba izvesti nujne in neodložljive ukrepe za njegovo neposredno preprečitev ali za izsleditev in prijetje storilcev in odredbe ni mogoče pravočasno pridobiti, lahko preiskovalni sodnik v skladu s četrtrim in petim odstavkom tega člena odredi posredovanje podatkov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic oziroma rezultatov njihove obdelave na ustni predlog državnega tožilca. O ustnem predlogu državnega tožilca preiskovalni sodnik napravi uradni zaznamek. Pisna odredba mora biti izdana najkasneje v štiriindvajsetih urah po izdaji ustne odredbe.

(8) V nujnih primerih iz prejšnjega odstavka lahko pristojni organi s seznama iz desetega odstavka tega člena neposredno zaprosijo za podatke oziroma za rezultate njihove obdelave enoto za informacije o potnikih v kateri koli drugi državi članici EU in zaprosilo v vednost pošljejo tudi nacionalni enoti za informacije o potnikih. Prav tako lahko nacionalna enota za informacije o potnikih na podlagi neposredno prejetega zaprosila pristojnih organov drugih držav članic EU, navedenih na seznamu pristojnih organov, ki je objavljen v Uradnem listu Evropske unije in ob izdani odredbi preiskovalnega sodnika neposredno posreduje podatke oziroma rezultate njihove obdelave tem pristojnim organom.

(9) Po vsakem posredovanju podatkov potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic oziroma rezultatov njihove obdelave organom tretjih držav, se o tem obvesti pooblaščen osebo za varstvo osebnih podatkov, imenovano v skladu s 112.d členom tega zakona.

(10) Seznam organov, ki so pristojni za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in drugih hudih kaznivih dejanj na območju Republike Slovenije, ki lahko v skladu z osmim odstavkom tega člena nacionalno enoto za informacije o potnikih zaprosijo oziroma od nje prejmejo podatke o potnikih iz sistema rezervacij letalskih vozovnic oziroma rezultate njihove obdelave ali za podatke neposredno zaprosijo enoto za informacije o potnikih v drugi državi članici EU, Evropski komisiji posreduje minister.«

IP predlaga, da se besedilo 112.c člena ZNPPol v delu uporabe pojma zadostni dejanski razlogi upoštevajoč zgoraj že navedeno pomensko uskladi z določbami Uredbe 2018/1862/EU in PNR Direktive, in sicer se pojem zadostni dejanski razlogi namreč pomensko bistveno razlikuje od pojma indici, posledično pa se pogoji za obdelave na podlagi ZNPPol bistveno širijo.

K 16. členu predloga ZNPPol-C (novi 112.e in 112.f člen zakona, obdelava podatkov državljanov tretjih držav (ETIAS), nacionalna enota ETIAS in nadzorni seznam ETIAS)

Besedilo novih 112.e in 112.f členov naj bi se glasilo:

»112.e člen (obdelava podatkov državljanov tretjih držav (ETIAS))

(1) Policija za namene preprečevanja tveganja za varnost, za nezakonito priseljevanje ali visokega tveganja za epidemijo obdeluje podatke državljanov tretjih držav, ki so oproščeni zahteve po vizumu pri prehodu zunanjih meja v okviru centralnega Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (v nadaljnjem besedilu: centralni sistem ETIAS).

(2) Enota policije (v nadaljnjem besedilu: nacionalna enota ETIAS), pristojna za obdelavo podatkov iz prejšnjega odstavka, je centralna točka dostopa, ki ima dostop do centralnega sistema ETIAS.

112.f člen (nacionalna enota ETIAS)

(1) Nacionalna enota ETIAS je pristojna za izvajanje nalog iz 8. člena Uredbe 2018/1240/EU.

(2) Nacionalna enota ETIAS z neavtomatiziranimi sredstvi obdeluje podatke državljanov tretjih držav.

(3) Nacionalna enota ETIAS pri izvajanju nalog iz prejšnjega odstavka sodeluje z drugimi nacionalnimi enotami držav članic EU, agencijo Europol in Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: agencija Frontex).

(4) Nacionalna enota ETIAS, kadar so izpolnjeni pogoji iz 52. člena Uredbe 2018/1240/EU, podatke o prosilcih, oziroma rezultate njihove obdelave, zabeležene v centralnem sistemu ETIAS, posreduje pristojnim organom za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja terorističnih ali drugih hudih kaznivih dejanj iz drugega odstavka 112.g člena tega zakona.

(5) Seznam organov, ki so pristojni za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje terorističnih in drugih hudih kaznivih dejanj iz drugega odstavka 112.g člena tega zakona na območju Republike Slovenije in ki lahko nacionalno enoto ETIAS zaprosijo oziroma od nje prejmejo podatke, zabeležene v centralnem sistemu ETIAS, Evropski komisiji in eu-LISA, posreduje minister.«.

V skladu z drugim odstavkom prvega člena Uredbe (EU) 2018/1240 sme Policija oz. drugi imenovani organi držav članic (ter Europol) vpogledati v podatke, shranjene v centralnem sistemu ETIAS zgolj za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja terorističnih dejanj ali drugih hudih kaznivih dejanj, ki spadajo v njihovo pristojnost in ne za najširše namene preprečevanja tveganja za varnost, za nezakonito priseljevanje ali visokega tveganja za epidemijo, kot to določa prvi odstavek predlaganega novega 112.e člena ZNPPol. Predlagamo, da besedilo predloga ZNPPol-c v tem delu ustrezno dopolnite.

Dodatno ugotavljamo, da drugi odstavek novega 112.f člena na nejasen in nedoločen način določa obdelavo vseh osebnih podatkov državljanov tretjih držav, predlagamo, da besedilo dopolnitev bodisi s sklicem na ustrezno določbo v zakonu ali neposredno uporabljivi uredbi EU bodisi z navedbo nabora osebnih podatkov in drugih elementov obdelave, kot to zahteva ZVOP-2 v drugem odstavku 6. člena ter ZVOPOKD v prvem odstavku 6. člena.

K 17. členu predloga ZNPPol-C (sprememba 117. člena – posredovanje podatkov tujim organom in mednarodnim organizacijam)

Besedilo dopolnjenega 117. člena naj bi se glasilo:

»117. člen

(posredovanje podatkov in informacij tujim organom in mednarodnim organizacijam)

(1) Posredovanje podatkov in informacij organu mednarodne organizacije na podlagi mednarodne pogodbe, s katero je Republika Slovenija nanje prenesla izvajanje dela suverenih pravic, ter posredovanje podatkov in informacij državam članicam EU, se izvaja na podlagi določb ustrezne mednarodne pogodbe, pravnega akta ali odločitve mednarodne organizacije, ali po določbah zakonov, s katerimi se ti pravni akti ali odločitve izvajajo.

(2) Policija sme, če je to potrebno zaradi izvajanja policijskih pooblastil, organom tujih držav ali mednarodnih organizacij, na katere Republika Slovenija ni prenesla izvajanje dela suverenih pravic, na njihovo zaprosilo ali na lastno pobudo, ob pogoju dejanske vzajemnosti posredovati zbrane podatke in informacije. Policija sme določene osebne podatke označiti kot občutljive ter omejiti namen njihove obdelave.

(3) Pred posredovanjem osebnih podatkov organom iz prejšnjega odstavka policija pridobi zagotovila, da ima država, v katero se podatki iznašajo, urejeno varstvo osebnih podatkov in da bo organ tuje države ali mednarodne organizacije uporabil osebne podatke samo za namene, določene s tem zakonom. Državni nadzorni organ, pristojen za varstvo osebnih podatkov, za čezmejno izmenjavo podatkov izda odločbo o ustreznosti varstva osebnih podatkov v tretji državi ali mednarodni organizaciji.

(4) Policija mora zagotoviti, da se v evidenci, iz katere je bil podatek posredovan, zaznamuje, kateri osebni podatki so bili posredovani, kdaj, komu, za kakšne namene in na kakšni podlagi.

(5) Policija mora pri posredovanju podatkov in informacij, če je to glede na njihovo vsebino potrebno, posebej navesti, kako so točni, popolni, posodobljeni in zanesljivi, ter zaprositi za enako delovanje organov drugih držav ali mednarodnih organizacij pri čezmejni izmenjavi podatkov in informacij. Pri obdelavi prejetih podatkov in informacij in druge dokumentacije mora policija ali drug uporabnik upoštevati omejitve, ki jih je določil organ, ki jih je posredoval.

(6) Pri čezmejni izmenjavi se podatki in informacije posredujejo le organom za odkrivanje ali pregon ali drugim podobnim organom drugih držav ali mednarodnih organizacij, ki jih potrebujejo za delovanje oziroma odločanje, če njihova obdelava ni v neskladju z nameni iz 1. in 4. člena tega zakona. Organi

iz prejšnjega stavka morajo upoštevati omejitve pri obdelavi podatkov, ki jih na podlagi pravnega reda Republike Slovenije določi policija, zlasti zaradi varstva interesov postopkov, tajnosti postopkov, zasebnosti oseb ali varstva domneve nedolžnosti ali pravice do poštenega sojenja.

(7) Policija podatke in informacije ter zaprosila za podatke in informacije iz prejšnjih odstavkov prejema in posreduje preko enotne kontaktne točke, določene z zakonom, ki ureja organiziranost in delo policije (v nadaljnjem besedilu: enotna kontaktna točka).

(8) Za namen posredovanja podatkov in informacij v skladu s tem členom, 117.a, 117.b, 117.c in 117.č členi tega zakona:

1. »informacija« pomeni vsako vsebino, ki se nanaša na eno ali več fizičnih ali pravnih oseb, dejstev ali okoliščin, ki so pomembne za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj za namene izvajanja njihovih nalog, vključno s kriminalističnim pridobivanjem in vrednotenjem informacij;
2. »razpoložljiva informacija« pomeni neposredno in posredno dostopno informacijo;
3. »neposredno dostopna informacija« pomeni informacijo v zbirki podatkov, do katere lahko enotna kontaktna točka neposredno dostopa, in informacijo iz javno dostopnih virov, vključno s spletom in javnimi podatki;
4. »posredno dostopna informacija« pomeni informacijo, ki jo enotna kontaktna točka lahko pridobi v skladu s 115. členom tega zakona oziroma 148. členom Zakona o kazenskem postopku;
5. »druga država članica EU« pomeni tudi državo schengenskega območja.«.

IP izpostavlja, da določbe novega 117. člena ZNPPol, zlasti 3. odstavka, ki med drugim predvidevajo tudi posredovanje osebnih podatkov s strani Policije v tretje države in ne le v države članice EU v skladu z Direktivo 2023/977, niso usklajene z zahtevami glede prenosa osebnih podatkov v tretje države ali mednarodne organizacije, kot jih v skladu z zahtevami Direktive 2016/680 določa ZVOPOKD, in sicer ta določa, da lahko pristojni organ po ZVOPOKD (kamor sodi brez dvoma tudi Policija) izvede prenos osebnih podatkov v tretjo državo ali mednarodno organizacijo, le, če so upoštevane določbe 70. do 74. člena ZVOPOKD, in sicer konkretno 70. člen določa temeljne pogoje, da je tak prenos dopusten le, če:

1. je prenos potreben za namene iz prvega odstavka 1. člena ZVOPOKD;
2. se osebni podatki posredujejo upravljavcu v tretji državi ali mednarodni organizaciji, ki je pristojen za izpolnitev enega od namenov iz prvega odstavka 1. člena ZVOPOKD;
3. v primeru, ko se prenašajo ali dajejo na razpolago osebni podatki iz druge države članice Evropske unije in je ta država članica v skladu s svojim nacionalnim pravom dala predhodno soglasje za prenos oz. gre za eno izmed izjemnih situacij iz drugega odstavka 70. člena ZVOPOKD;
4. je Evropska komisija sprejela sklep o ustreznosti ravni varstva osebnih podatkov v tretji državi ali mednarodni organizaciji ali, če tak sklep ne obstaja, v tretji državi ali mednarodni organizaciji obstajajo ustrezni zaščitni ukrepi v skladu z 72. členom ZVOPOKD (torej ne zgolj zagotovila, da ima država, v katero se podatki iznašajo, urejeno varstvo osebnih podatkov), ali je, če ne obstaja sklep o ustreznosti in ne obstajajo ustrezni ukrepi in niso predložena ustrezna zagotovila, mogoče v skladu s 73. členom ZVOPOKD uporabiti izjeme za posamezne primere;
5. tretja država ali mednarodna organizacija soglaša, da bo osebne podatke naprej prenesla drugi tretji državi ali drugi mednarodni organizaciji le na podlagi predhodnega dovoljenja pristojnega organa Republike Slovenije, ki je izvedel prvotni prenos, in ob upoštevanju vseh tehtnih meril, vključno z resnostjo kaznivega dejanja, namenom prvotnega prenosa osebnih podatkov in stopnjo varstva osebnih podatkov v tretji državi ali mednarodni organizaciji, ki se ji posredujejo osebni podatki.

Če pogoji iz 70. člena ZVOPOKD niso izpolnjeni, izjeme oziroma posebne primere, ko so izjemoma prenosi dopustni opredeljujeta 73. in 74. člen ZVOPOKD. **Predlagane določbe 117. člena ZNPPol teh zahtev ne upoštevajo in predvidevajo bistveno manj stroge pogoje za prenose vseh vrst osebnih podatkov, pri čemer določajo, da tudi izmenjave osebnih podatkov s tretjimi državami, torej ne le izmenjave v zvezi s prenosom Direktive 2023/977 potekajo preko Enotne kontaktne točke, kar posledično ustvarja situacijo nejasne in nedoločne ureditve prenosov osebnih**

podatkov v in iz tretjih držav. Direktiva 2023/977 pa izrecno določa, da med pravila, ki jih ta ureja, ne bi smela biti vključena dvostranska izmenjava informacij s tretjimi državami. Predlagamo, da predlog ZNPPol-C v tem delu ustrezno dopolnite.

Kot ugotavlja IP, se delovanje enotne kontaktne točke po tem členu nanaša tako na sodelovanje z državami članicami EU kot tudi na izmenjavo podatkov s tretjimi državami, česar predpisi EU ne urejajo. Zato IP predlaga, da se postopek sodelovanja enotne kontaktne točke v okviru predpisov EU in v razmerju do tretjih držav ustrezno uredi in podrobneje ter jasneje razmeji.

- **K 20. členu predloga ZNPPol-C (sprememba 126. člena zakona, posebna pravila za vpisovanje podatkov v evidence)**

V 126. členu ZNPPol se v prvem odstavku črta besedilo »ali ugotovitve identitete osebe«. Predlog spreminja pravila glede obdelave DNK in prstnih odtisov v primeru ugotavljanja identitete osebe, saj je doslej veljalo, da se ta podatek v takem primeru sploh ne vpisuje v evidenco, po novem pa naj bi se vpisoval, vendar naj bi se v njej hranil samo do ugotovitve identitete neznane osebe.

Gre za nesorazmeren poseg v zasebnost, zato IP predlaga, da besedilo prvega odstavka 126. člena ostane v tem delu nespremenjeno in se predlagana sprememba, ki predvideva razširjeno hrambo osebnih podatkov, črta.

Kot je IP že opozoril, je s tem povezana nedoslednost oziroma nejasnost pri urejanju brisanja podatkov, saj je za ta primer v prvem odstavku 129. člena ZNPPol najprej v določenih primerih predvideno brisanje (podatkov iz 8., 14. in 15. točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol), v drugem odstavku 129. člena ZNPPol pa nadaljnja hramba do 25 let, pri čemer določba ne opredeljuje dovolj jasno, v katerih primerih in kateri osebni podatki ter za katere osebe se brišejo, kateri pa hranijo različno dolgo (tudi do 25 let).

IP zato, kot podrobneje pojasnjujemo v pripombi k 128. in 129. členu, ocenjuje, da bi bilo treba ustrezno določiti, kateri osebni podatki, v katerih primerih in za katere osebe se brišejo ali pa še bolje določiti, da se podatki iz 8., 14. in 15. točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol vedno takoj po ugotovitvi identitete oz. če ta ni ugotovljena, v določenem primerno kratkem časovnem obdobju, razen, če gre za izjemne, zakonsko jasno opredeljene primere, v celoti brišejo in ne samo blokirajo.

- **K 21. členu predloga ZNPPol-C (sprememba 127. člena zakona, pravica do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki)**

IP ponovno opozarja na nejasnost besedila spremenjene 3. alineje 1. odstavka 127. člena ZNPPol, ki naj bi se po novem glasilo: »7. in 19. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona do prejema obvestila o sprejemu odločitve državnega tožilca, da se zadeva označi kot rešena in spis zaključi brez uvedbe postopka ali pravnomočni odločitvi o uvedbi kazenskega postopka, če ta ni uveden, pa po zastaranju pregona;«.

Časovno namreč ni jasen namen takšne nelogične omejitve, saj ni jasno, kaj naj bi določba urejala? Gre za omejitev pravice do seznanitve po prejemu obvestila o sprejemu odločitve državnega tožilca? Če je mišljena omejitev pravice do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki do tega trenutka, pa z vidika jasnosti opredelitve omejitev pravic posameznika ni jasno, katera določba velja glede omejitve seznanitve v primeru, ko postopek ni uveden: odločitev o zaključku spisa s strani državnega tožilca ali

zastaranje pregona. Gre namreč za bistveno različna časovna obdobja, glede katerih nima posameznik nobene možnosti, da bi lahko jasno predvidel dolžino trajanja omejitve.

Po mnenju IP pravica do izbrisa in njena zakonska omejitev ne moreta in ne smeta biti pogojena ali odvisna od slabega ali dobrega delovanja sistema posredovanja osebnih podatkov med pristojnimi organi, ampak mora v enakih primerih in pod enakimi pogoji veljati za vse posameznike enako pravilo, ki mora biti vnaprej predvidljivo in časovno ustrezno opredeljeno.

- **K 22. členu predloga ZNPPol-C (sprememba 128. člena zakona, roki hrambe podatkov)**

Glede spremembe prve, druge in tretje alineje prvega odstavka 128. člena ZNPPol IP ugotavlja, da je določba preveč nejasna in odprta glede na zelo raznolike navedene primere in **v posameznih primerih ne omogoča enoznačnega razumevanja oziroma določitve roka, kdaj naj bi se posamezni osebni podatki brisali, saj je ta odvisen od hitrosti dela državnega tožilca ali prekrškovnega organa.** Po mnenju IP obveznost izbrisa in njena zakonska ureditev ne moreta in ne smeta biti pogojena ali odvisna od slabega ali dobrega delovanja sistema posredovanja osebnih podatkov med pristojnimi organi, ampak mora v enakih primerih in pod enakimi pogoji veljati za vse istovrstne osebne podatke posameznikov, ki se obdelujejo na isti pravni podlagi enako pravilo.

Prva, druga in tretja alineja prvega odstavka 128. člena ZNPPol, ki se nanašajo na roke hrambe osebnih podatkov v evidenci kaznivih dejanj (1. točka), evidenci prekrškov (2. točka), evidenca operativnih informacij (6. točka), evidenca oseb, zoper katere so bili izvedeni prikriti preiskovalni ukrepi iz zakona, ki ureja kazenski postopek (7. točka), evidenca preiskav DNK (8. točka), evidenca fotografiranih oseb (15. točka) in evidenca fotorobotov (24. točka) naj bi se namreč po novem glasili:

» – v evidencah iz 1., 7. in 24. točke, do prejema obvestila o sprejemu odločitve državnega tožilca, da se zadeva označi kot rešena in spis zaključi brez uvedbe postopka ali izdaje sklepa o zavrženju kazenske ovadbe, ali do pravnomočne ustavitve kazenskega postopka ali do pravnomočne zavrnilne ali oprostilne sodbe ali do izbrisa obsodbe iz kazenske evidence, če tega ni, pa do zastaranja kazenskega pregona;

– v evidencah iz 8., 14. in 15. točke, do prejema obvestila o sprejemu odločitve državnega tožilca, da se zadeva označi kot rešena in spis zaključi brez uvedbe postopka, do odstopa oddelku Specializiranega državnega tožilstva, pristojnemu za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili ali z zakonom določenim pristojnim organom v obrambnih silah, ali do najdbe pogošane osebe ali do ugotovitve identitete neznanе osebe ali identifikacije neznanega trupla ali do izdaje sklepa o zavrženju kazenske ovadbe ali do pravnomočne ustavitve kazenskega postopka ali do pravnomočne zavrnilne ali oprostilne sodbe ali do izbrisa obsodbe iz kazenske evidence, če tega ni, pa do zastaranja kazenskega pregona;«,

» – v evidenci iz 2. točke, do prejema obvestila o ustavitvi postopka s strani prekrškovnega organa ali pristojnega sodišča, ali do prejema obvestila o zavrnitvi obdolžilnega predloga s strani pristojnega sodišča, ali tri leta po dnevu pravnomočnosti odločbe, če te ni, pa štiri leta po času storitve prekrška;«.

IP zato predlaga, da se določba dopolni, da bo za posamezne kategorije osebnih podatkov nedvoumno jasno, kdaj se brišejo oz. kateri rok hrambe velja in da rok hrambe ne bo odvisen od slabega ali dobrega delovanja sistema posredovanja osebnih podatkov med pristojnimi organi.

IP se hkrati sprašuje, ali je z vidika uveljavljanja pravic posameznikov, ki jim je odvzeta prostost primerno in sorazmerno, da se v evidenci oseb, ki jim je odvzeta prostost (iz 10. točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol) in evidenci zadržanih oseb po zakonu, ki ureja nadzor državne meje (iz 23. točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol) videoposnetek, ki je lahko v primeru

kršitev temeljnih pravic posameznika s strani policije pomemben dokaz o dogodku, hrani zgolj dva meseca po datumu odvzema prostosti oziroma zadržanja, vsi ostali osebni podatki iz teh evidenc pa štiri leta po datumu odvzema prostosti oziroma zadržanja.

IP se prav tako sprašuje o sorazmernosti več kot 60-letne hrambe (zakon določa, da se gradiva hranijo 60 let od dneva ugotovitve identitete osebe) osebnih podatkov v evidenci gradiv spolnega izkoriščanja mladoletnih oseb ne glede na voljo prizadetih oseb.

Prav tako IP ponovno predlaga, da se rok hrambe podatkov PNR po 31. točki drugega odstavka 123. člena ZNPPol v neblokiran obliki skrajša na čas, ki je potreben za izvedbo ocene tveganja, kar naj bo največ 1 mesec od datuma prejema podatkov.

- **K 23. členu predloga ZNPPol-C (sprememba 129. člena zakona, blokiranje podatkov)**

Besedilo novega 129. člena ZNPPol naj bi glasilo:

»129. člen

(blokiranje podatkov)

(1) Po preteku rokov hrambe iz prejšnjega člena se podatki iz evidenc, katerih upravljavec je policija, blokirajo in naprej obravnavajo v skladu s predpisi, ki urejajo poslovanje organov z dokumentarnim gradivom, razen podatkov:

- *v evidencah iz 3., 10., 11., 12., 13., 17., 19., 20., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. in 30. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona, ki se brišejo;*
- *v evidencah iz 8., 14. in 15. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona, kjer se podatki po najdbi pogrešane osebe, ugotovitvi identitete neznane osebe in identifikaciji neznanega trupla brišejo;*
- *v evidenci iz 31. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona, pri katerih po preverjanju z neavtomatiziranimi sredstvi ni bila potrjena povezava s terorističnimi in drugimi hudimi kaznivimi dejanji iz 112.č člena tega zakona, ki se brišejo.*

(2) Po blokiranju se podatki:

- *v evidencah iz 1., 7., 8., 14. in 15. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona hranijo pet let za kazniva dejanja, za katera je zagrožena zaporna kazen do enega leta, 15 let za kazniva dejanja, za katera je zagrožena zaporna kazen do osem let, in 25 let za kazniva dejanja, za katera je zagrožena višja zaporna kazen;*
- *ne glede na določbo prejšnje alineje se podatki v evidencah iz 1., 7., 8., 14. in 15. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona hranijo največ osem let od izdaje sklepa o zavrženju kazenske ovadbe za kazniva dejanja hude telesne poškodbe po prvem odstavku 123. člena, posebno hude telesne poškodbe po četrtem odstavku 124. člena, velike tatvine po 1. točki prvega odstavka 205. člena, zatajitve po četrtem odstavku 208. člena, poškodovanja tuje stvari po drugem odstavku 220. člena, omogočanja uživanja ali uporabe prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi ali postopkov v športu po prvem odstavku 187. člena, nasilja v družini po prvem in drugem odstavku 191. člena, zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja po drugem odstavku 192. člena, izsiljevanja po prvem in drugem odstavku 213. člena, poslovne goljufije po prvem odstavku 228. člena, zlorabe negotovinskega plačilnega sredstva po četrtem odstavku 246. člena KZ-1, kadar državni tožilec ravna po določbah petega odstavka 161.a in četrtega odstavka 162. člena Zakona o kazenskem postopku;*
- *ne glede na določbo prve alineje tega odstavka se podatki v evidencah iz 1., 7., 8., 14. in 15. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona brišejo v roku 30 dni od odstopa oddelku*

Specializiranega državnega tožilstva, pristojnemu za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili, ali z zakonom določenim pristojnim organom v obrambnih silah, v primeru zavrženja kazenske ovadbe, kadar ne gre za primere iz prejšnje alineje, v primeru pravnomočne ustavitve kazenskega postopka, pravnomočne zavrnilne ali oprostilne sodbe. V primeru, ko policija pošlje poročilo pristojnemu državnemu tožilcu, ker na podlagi zbranih obvestil in dokazov ugotovi, da ni podlage za kazensko ovadbo, se podatki hranijo 30 dni od prejema obvestila o sprejemu odločitve državnega tožilca, da se zadeva označi kot rešena in spis zaključi brez uvedbe postopka;

- v evidenci iz 2., 4. in 6. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona hranijo deset let;
- ne glede na določbe četrte alineje tega odstavka, se podatki v evidenci iz 2. točke brišejo v roku 30 dni od prejema obvestila o ustavitvi postopka s strani prekrškovnega organa ali pristojnega sodišča, ali od prejema obvestila o zavrnitvi obdolžilnega predloga s strani pristojnega sodišča;
- v evidencah iz 5., 9., 16., 18., in 21. točke drugega odstavka 123. člena tega zakona hranijo dve leti.

(3) Dostop do podatkov iz evidenc prejšnjega odstavka je policistom in pristojnim državnim organom dovoljen le zaradi preiskovanja storitve kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, ali v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom.

(4) Po poteku rokov iz drugega odstavka tega člena, se podatki brišejo.«.

IP ponovno opozarja, da ne glede na širjenje kroga podatkov in evidenc, iz katerih se osebni podatki brišejo, še vedno za velik krog evidenc določbe ZNPPol dejansko predvidevajo glede na namene posameznih evidenc nesorazmerno dolg rok hrambe ter možnost dostopa tudi po tem roku, kar ni skladno z načelom sorazmernosti. **S tem ko se za številne evidence določa zgolj blokiranje podatkov in razmeroma široko pooblastilo za dostopanje do podatkov, se dejansko ne izvaja zahtevanega izbrisa, ampak gre na praktični ravni zgolj za obliko ukrepa zavarovanja osebnih podatkov.** Dostop do vseh blokiranih podatkov je namreč policistom in pristojnim državnim organom še naprej dovoljen zaradi preiskovanja vseh kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, ter v vseh drugih primerih, ki so določeni z zakonom.

Za blokirane podatke so tudi po predlagani dopolnitvi s predlogom ZNPPol-C v drugem odstavku 129. člena ZNPPol določeni izredno dolgi roki hrambe:

- za evidence iz 1. (evidenca kaznivih dejanj), 7. (evidenca operativnih informacij), 8. (evidenca preiskav DNK), 14. (evidenca daktiloskopiranih oseb) in 15. (evidenca fotografiranih oseb) točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol v določenih primerih **25 let**;
- za evidence iz 2. (evidenca prekrškov), 4. (evidenca identifikacij) in 6. (evidenca operativnih informacij) točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol **10 let**.

V praksi to pomeni, da so dejansko ves ta čas osebni podatki v uporabi, četudi niso dostopni popolnoma vsakemu policistu.

Izpostavljamo, da nista dovolj jasni določbi prvega in drugega odstavka 129. člena ZNPPol glede izbrisa podatkov iz evidenc po 1., 7., 8. (evidenca preiskav DNK), 14. (evidenca daktiloskopiranih oseb) in 15. (evidenca fotografiranih oseb) točki drugega odstavka 123. člena ZNPPol. Zato bi bilo treba po mnenju IP jasneje in določneje zapisati, kdaj in kateri podatki se hranijo pod pogoji iz prvega odstavka (torej podatki katerih oseb se brišejo) in kdaj – za katere osebe oz. pod katerimi pogoji – se podatki hranijo v blokirani obliki pod pogoji iz drugega odstavka ter s katerimi ukrepi se zagotovi ustrezno preverjanje in brisanje (kdo je odgovoren za preverjanje točnosti ter rokov hrambe). V

nasprotnem primeru bo v praksi lahko za istovrstne podatke prihajalo enkrat do brisanja drugič pa do hrambe več kot 25 let oz. do zastaranja.

IP tako ne razbere, zakaj naj bi se glede na jasno določene roke hrambe v 128. členu osebni podatki v evidencah iz 5. (evidenco groženj uslužbencem policije), 9. (evidenco dogodkov), 16. (evidenco iskanih in najdenih predmetov), 18. (evidenco izdanih odredb za prepoved približevanja), in 21. (evidenca oseb, ki imajo prepoved udeležbe na športnih prireditvah) točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol v blokirani obliki hranili še dodatni dve leti. Enako velja za nesorazmerno dolgo 10-letno dodatno hrambo osebnih podatkov iz 2. (evidenca prekrškov), 4. (evidenco identifikacij) in 6. (evidenca operativnih informacij) točke drugega odstavka 123. člena ZNPPol.

Prav tako ni skladna s prakso SEU in PNR direktivo ureditev, ki predvideva trajno hrambo vseh psevdonimiziranih podatkov PNR tudi po izteku 6-mesečnega skrajnega roka hrambe. PNR direktiva namreč v 4. odstavku 12. člena določa, da države članice zagotovijo, da se podatki PNR trajno izbrišejo po izteku 5-letnega obdobja. Ta obveznost ne posega zgolj v primere, v katerih so bili določeni podatki PNR (torej posamezni podatki in nikakor ne vsi) posredovani pristojnemu organu in se uporabljajo v okviru konkretnih primerov za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona terorističnih ali hudih kaznivih dejanj; v tem primeru hrambo takšnih podatkov s strani pristojnega organa ureja nacionalno pravo.

Dodaten resen poseg v zasebnost, na katerega je IP že opozarjal, so nejasnosti glede obravnave in nadaljnje hrambe podatkov na podlagi Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (v nadaljevanju ZVDAGA) ter dostopnosti podatkov, ki se na ta način dalje hranijo. Predlagatelj te materije, ki je v primeru evidenc in spisov Policije specifična in ni primerljiva s klasičnimi upravnimi spisi, ni naslovil v ZVOPOKD, **zato ponovno opozarjamo, da bi morala država ustrezno nasloviti ureditev arhiviranja in obravnave evidenc z vidika varovanja pravic posameznikov in izbrisa podatkov, ki jih vodi Policija (zlasti gre za evidence iz točk 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 16, 18 in 21 drugega odstavka 123. člena ZNPPol), z vidika varstva osebnih podatkov in dejanskega izbrisa podatkov še posebej glede na težave z izvajanjem ZVDAGA v praksi in morebitno digitalizacijo dokumentarnega gradiva v skladu z ZVDAGA.** To pomeni, da bi bilo treba opredeliti, kateri osebni podatki iz evidenc in spisov Policije se hranijo trajno na podlagi ZVDAGA in kakšne so varovalke za hrambo in nadaljnjo javno dostopnost tistih podatkov, ki se na podlagi ZVDAGA hranijo trajno. Za te odločitve bi bilo treba izvesti resno strokovno presojo ob sodelovanju policijskih strokovnjakov, strokovnjakov za človekove pravice ter Arhiva RS, pri čemer mora biti vodilo tehtanja javnega interesa arhiviranja ter pravic posameznika do zasebnosti in izbrisa tistih osebnih podatkov, za katere ne obstaja več dejanski interes hrambe glede na zakonsko opredeljen namen zbiranja. Direktiva EU 2016/680 v 4. členu namreč določa, da obdelava podatkov s strani istega ali drugega upravljavca lahko vključuje arhiviranje v javnem interesu, znanstveno, statistično ali zgodovinsko uporabo za namene iz prvega odstavka 1. člena Direktive EU 2016/680, če je zagotovljena ustrezna zaščita pravic in svoboščin posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo.

IP predlaga, da predlagatelj navedeno materijo prouči in ustrezno zakonsko naslovi, saj ni sprejemljiva nastala situacija, ko so na Policiji dejansko tako rekoč trajno in po roku hrambe teoretično dostopni številni osebni podatki zgolj ob zagotavljanju ukrepov zavarovanja.

- **K 24. členu predloga ZNPPol-C (129.a člen zakona – psevdonimizacija podatkov)**

Besedilo novega 129.a člena ZNPPol naj bi glasilo:

»129.a člen

(psevdonimizacija podatkov)

(1) Po poteku roka iz štiriindvajsete alineje prvega odstavka 128. člena tega zakona se podatki v evidenci iz 31. točke 125. člena tega zakona psevdonimizirajo z zakrivanjem vseh podatkovnih elementov, na podlagi katerih bi bilo mogoče neposredno identificirati posameznega potnika, na katerega se ti podatki nanašajo, zlasti pa:

- osebno ime, vključno s številom in z imeni drugih potnikov na isti rezervaciji, ki potujejo skupaj,
- naslov in kontaktni podatki,
- vsi podatki o načinu plačila, vključno z naslovom za izstavitel računa, če vsebujejo kakršne koli informacije, na podlagi katerih bi bilo mogoče neposredno identificirati potnika, na katerega se podatki nanašajo, ali katero koli drugo osebo,
- informacije v zvezi s programi za potnike, ki pogosto letijo,
- splošne opombe, če vsebujejo kakršne koli informacije, na podlagi katerih bi bilo mogoče neposredno identificirati potnika, na katerega se podatki nanašajo, in
- vse zbrane podatke potnikov, prijavljenih na let (API), ki vsebujejo kakršne koli informacije, na podlagi katerih bi bilo mogoče neposredno identificirati potnika.

(2) Vsi podatki potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic, za katere je bila po preverjanju z neavtomatiziranimi sredstvi potrjena povezava s terorističnimi in drugimi hudimi kaznivimi dejanji iz 112.č člena tega zakona, se trajno izbrišejo iz evidenc po treh letih od njihove pridobitve.«.

IP ponovno izpostavlja, da določbe točke f 2. odstavka 12. člena PNR direktive predvidevajo brisanje vseh zbranih podatkov API (torej vseh podatkov iz evidence potnikov, prijavljenih na let (API) po 30. točki 125. člena ZNPPol) ter v skladu z zgoraj omenjeno sodbo SEU tudi zgolj selektivno hrambo podatkov PNR zgolj za določene potnike (podatkov potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic) po 31. točki 125. člena ZNPPol. Dikcija, kot jo predvideva predlog ZNPPol: brisanje zgolj podatkov, ki vsebujejo kakršne koli informacije, na podlagi katerih bi bilo mogoče neposredno identificirati potnika; posledično ni ustrezna in pravno gledano ni jasna, ne pomeni pravne varnosti in ne izpolnjuje zahtev po brisanju podatkov, po izpolnitvi namena, kot to določa PNR direktiva in praksa SEU. Pomeni namreč dejansko trajno 5-letno hrambo vseh tistih osebnih podatkov API in podatkov PNR, ki omogočajo posredno identifikacijo za vse potnike.

Predlagamo, da besedilo 129.a člena v skladu z vsemi že podanimi pripombami ustrezno dopolnite ter ustrezno opredelite izbris vseh podatkov po poteku 5-letnega roka hrambe.

V tem delu sporočamo, da zgornji predpis oz. deloma že veljavni ZNPPol po mnenju IP ni skladen z zahtevami predpisov s področja varstva osebnih podatkov, prava EU in določb 38. člena Ustave RS.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka